

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrijai
Peldu iela 25, Rīga, LV 1494

2021. gada 22. jūlijā

Nr.20/21

Par likumprojektu "Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā"

Biedrība "Latvijas ceļu būvētājs" (turpmāk – Biedrība) ir izvērtējusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sagatavoto likumprojektu "Grozījumi "Dabas resursu nodokļu likumā", VSS-646, (turpmāk – likumprojekts). Biedrība kā ceļu un tiltu nozares pārstāvis nevar piekrist grozījumu tālākai virzībai un iebilst par:

Anotācijas 13.p. 13.lpp. teikts, ka ESAO 2019. gada Vides raksturlielumu pārskatā par Latviju ir secināts, ka esošie ekonomiskie līdzekļi vēl nav pietiekami stimulējoši, lai mudinātu ievērot atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju un aktīvāk virzīties uz aprites ekonomiku. Lai veicinātu resursu efektīvāku izmantošanu, un pāreju uz aprites ekonomiku, paredzēts divas reizes paaugstināt Dabas resursu nodokļu (turpmāk – DRN) likmes par augsnes, smilšmāla, mālsmilts, aleirīta, kvarca smilts, smilts un smilts-grants ieguvu (likuma 1. pielikums). Tas veicinās primāro izejvielu aizvietošanu ar kompostēšanas/bioloģijas apstrādes vai būvgružu šķirošanas materiāliem. Par kvarca smilts ieguvu DRN likmes paaugstinājums ir mazāks, ievērojot tās izmantošanas specifiku (stikla ražošana).

Projekts: VSS-646 **Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā**
25. Izteikt 1. pielikuma tabulu šādā redakcijā:

"Nodokļa likmes par dabas resursu ieguvu

Nr. p. k.	Resursu veids	Mērvienība	Likme laikposmā no 2020. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 31. decembrim (euro)	Likme no 2022. gada 1. janvāra (euro)
1.	Augsne	m ³	0,86	1,72
2.	Smilšmāls un mālsmilts, aleirīts	m ³	0,14	0,28
3.	Kvarca smilts	m ³	0,45	0,81
4.	Smilts	m ³	0,36	0,72
5.	Smilts-grants	m ³	0,36	0,72
6.	Māls, citi mālainie ieži būvmateriālu ražošanai	m ³	0,21	0,42

Biedrība "Latvijas ceļu būvētājs"

Brīvības gatve 202 / Rīga / Latvija / LV-1039 / lcb@lcb.lv / www.lcb.lv

Reģ. Nr. 40008081902 / a/s "SEB Banka" / Konta numurs: LV05UNLA0050004359650 / Kods: UNLALV2X

Biedrība nepiekrīt, ka 2022. gada 1. janvārī Dabas resursu nodokļa likmi (turpmāk-DRN) paaugstinās 2 reizes (smilts, smilts -grants u.c) salīdzinājumā ar 2020. gada DRN likmēm, jo:

- Pēdējo piecu gadu laikā Vides aizsardzības normatīvo aktu un pašvaldības teritorijas apbūves noteikumu nosacījumi smilts un smilts-grants atradnes atvēršanai, ir krietni stingrāki un diezgan ierobežojoši. Lai atvērtu smilts-grants atradni nepieciešami 2 un vairāk gadi, ja jāveic Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra vai nav atbilstība pašvaldības teritorijas plānojumam. Uzņēmuma izmaksas pieaug, ja jāveic Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, zemes nomas gadījumā maksa zemes īpašniekam vai īpašuma iegāde, pievadceļa grants izbūve vai asfaltēta ceļa izbūve, saskaņošana ar blakus esošajiem zemes īpašniekiem utt.
- Ceļu būvnieks, daļu no iepirkumā iegūto objektu, izbūvē 2 gados, ņemot vērā tehnoloģisko pārtraukumu ziemas sezonā. Startējot 2021. gada pavasara iepirkumos, komersantiem nav bijis zināms par DRN (smilts, smilts -grants u.c.) likmes pieaugumu 2 reizes, skat. DRN likuma 1. pielikumu. Tas nozīmē, ka komersantam var rasties finansiāli zaudējumi izbūvējot objektu, jo startējot iepirkumā smilts un grants iepirkuma cenas ir norādītas, ņemot vērā 2020. gada DRN likmes.
- 2021. gadā ir paaugstinātas bitumena un būvizstrādājumu (caurtekas, bruģis, apmales u.c) cenas salīdzinājumā ar 2020. gadu.
- Mīnerālo materiālu (inerto) atkārtotu izmantošanu ceļu būvniekam nosaka VAS “Latvijas valsts ceļi” saskaņotās “Ceļu specifikācijas”. *Citās nozarēs attiecīgi ir citas specifikācijas.*
- **Vispirms ir nepieciešams veikt izmaiņas dažādu nozaru specifikācijās attiecībā uz mīnerālo materiālu atkārtotu izmantošanu (pārstrādātie būvgruži), un tikai tad paredzēt DRN likmes paaugstinājumu. DRN likmes paaugstinājums neveicinās straujāku pāreju uz aprītes ekonomiku, tas var iespējams veicināt, ka netiek uzrādīti faktiski iegūtie derīgo izrakteņu daudzumi atradnēs.**
- **Tāpat dažādu veidu objektu būvniecību projektos ir jāiekļauj atkārtota materiālu izmantošanu. Nav skaidra jēga grozījumiem, ja materiālu sadrupina vai pārstrādā, bet nav iespējams tos legāli (saskaņā ar projektu) iestrādāt vai iebūvēt.** Piemēram, ceļu būvnieks sadrupina betona apmales, bruģi, bet šos pārstrādātos materiālus nav kur izmantot - iestrādāt. Pārdrupinātus betonus nevar iebūvēt valsts un pašvaldības autoceļos. Lielāko daudzumu pārstrādātos būvgružus – betona izstrādājumus, kā tas ierakstīts grozījumu 13.p. anotācijā, nav kur iestrādāt, tātad tas neveicinās iesaistīšanos aprītes ekonomikā. Būvnieki reizēm pārdrupinātus betonus izmanto pievadceļu pagaidu uzturēšanai, bet tas ir neliels daudzums.
- Ceļu būvnieki pēdējos 5 gadus atkārtoti izmanto nofrēzēto (reciklēto) asfaltu atbilstoši “Ceļu specifikācijas” prasībām, objekta nesošās ceļas klātnes vai laukumu būvniecībā. Mīnerālmateriāla maisījuma gatavošanai izmanto 70% sagatavotas grants masas, un pievieno 30% drupinātās vai frēzētas asfalta (bituminēto materiālu) masas, atbilstoši “Ceļu Specifikācijas”.

“Autoceļu specifikācijas 2019”

5.2.4.2 Reciklēti materiāli

Drupināta reciklēta asfalta kopējais daudzums nesaistītu minerālmateriālu maisījumā nedrīkst pārsniegt 30 masas % no kopējās maisījuma masas.””

- Asfaltbetona ražošanai apmēram 90% no masas izmanto minerālos materiālus (mazgātu vai atsijātu smilti, grants vai granīta šķembas). Latvijā 4 asfaltbetona rūpnīcas ir aprīkotas un atkārtoti izmanto nofrēzēto asfaltu, iesaistot aprites ekonomikā jau 2020. gadā. Latvijā bija 31 asfalta ražotne 2020. gadā. Diemžēl, lielākā daļa Latvijas ceļu asfalta seguma ir būvēti ar dažādiem materiāliem. Pēdējo 20.-30. gadu laikā autoceļa segums ir “salāpīts” ar dažādiem materiāliem. Nofrēzētais asfalts nav pietiekami atbilstošs, lai izmantotu atkārtoti asfalta ražošanai. Un lielākā daļa asfalta ražotāju neizmanto frēzasfaltu jauna asfalta (RAP) ražošanai. Asfalta ražotāji cer, ka pēc 5-7 gadiem, kad būs jāatjauno pēdējo piecu gadu laikā būvētie autoceļi, kuri nav ar “ielāpiem”, ka tas būs atbilstošas kvalitātes frēzasfalts, lai izmantotu atkārtotai asfalta ražošanai.
- Ar katru gadu pieaug prasības attiecībā uz ceļu būves būvmateriālu kvalitāti, atbilstoši LVC “Ceļu specifikācijas” prasībām. Lai nodrošinātu objektu būvniecību ar atbilstošas kvalitātes būvistrādājumiem, Būvistrādājumu ražotājam ir jāuzlabo un jāmodernizē ražošanas iekārtas, piemēram, jāiegādājas dozatori grants vai dolomīta maisījumu ražošanai u.c.
- Pieaugot prasībām attiecībā uz enerģijas resursu patēriņa samazināšanu, t.sk. CO2 emisiju samazināšanu, komersantam (minerālo materiālu un asfalta ražotājiem) jāiegādājas iekārtas un tehnikas vienības, kas mazāk piesārņo vidi ar CO2 emisijām, kā arī videi draudzīgākas tehnikas vienības. Asfalta ražošanai jāizmanto videi daudzīgāks kurināmais, piemēram, dabas gāze.
- **Vispirms ir jārada attiecīgi apstākļi, lai pārstrādātos būvistrādājumus var izmantot atkārtoti saimnieciskajā darbībā, iesaistot aprites ekonomikā, un tad var pakāpeniski paaugstināt DRN likmes.**
- Koronvīrusa pandēmijas laikā pasaule pēkšņi ir saskārusies ar visdažādāko lietu trūkumu. To vidū ir arī būvmateriālu cenas un to piegādes cenu sadārdzinājums, skat. pielikumu.

Pielikumā:

“Būvmateriālu cenas strauji pieaug visā pasaulē “**Autori:** [EURANET PLUS](#), [Artjoms Konohovs](#) (Latvijas Radio korespondents Briselē)

Ar cieņu,

Biedrības „Latvijas ceļu būvētājs”
Valdes priekšsēdētājs

Andris Bērziņš